

LEVE *SAMMEN*

En mulig vei videre for oss som menighet i spørsmålet om homofilt samliv.

Forlag til menigheten fra lederskapet.

10.oktober 2022

Revidert 15.okt for tydeliggjøring.

Dette dokumentet består av tre deler. Først en redegjørelse for hvordan lederskapet har jobbet med dette og hva som har vært viktig for oss, deretter en redegjørelse for vårt forslag til ståsted og praksis i samlivsspørsmål og i slutt korte svar på noen av spørsmålene vi tror melder seg.

Innholdsfortegnelse

DEL 1: Om prosessen «Leve sammen»	2
Bakgrunn og prosess	3
Hvordan bestemme?.....	3
Om samvittighetsfrihet og nyanser	3
Kompleksitet og hverdag	4
De vanskelige punktene	4
Relasjonen til Misjonskirken Norge.....	5
Rotfestet – raus - relevant.....	5
Del 2: Vårt syn på homofilt samliv: Beskrivelse og begrunnelse	6
1. Kort oppsummert	6
2. Hva støtter en slik konklusjon?.....	7
3. Hvorfor motargumentene ikke overbeviser	7
Del 3. Svar på mulige spørsmål.....	8

DEL 1: Om prosessen «Leve sammen»

Lederskapet, det valgte styret og de tre pastorene, i Oslo misjonskirke Betlehem (OmB) tok i 2021 initiativ til samtalen «Leve Sammen», som handler om hva som kan være en god vei for vår menighet i spørsmålet om homofilt samliv. Hvordan er vi menighet for homofile som er, eller ønsker å være en del av vårt fellesskap. Og hvordan møter vi hverandre, på tvers av ulike ståsted, i spørsmålet om homofilt samliv?

I dette dokumentet legger vi frem det vi så langt har jobbet med, og peker på hva vi nå ser som en mulig vei for vårt fellesskap. **Dette innebærer å opprettholde vårt syn på ekteskapet og samtidig vil vi anerkjenne at et trofast, homofilt forhold kan være forenlig med et liv som Jesu disippel, og heller ikke i seg selv til hinder for medlemskap eller tjeneste.** Vi vil beskrive bakgrunnen for samtalen, hvorfor lederskapet mener den er viktig, og hvorfor vi nå velger å legge frem hva vi så langt har kommet frem til. Når vi i det videre dokumentet skriver “homofilt samliv”, så mener vi med det hva vi også kaller «likekjønnet troskap» - et trofast, juridisk forpliktende, offentlig samliv mellom to av samme kjønn - et ekteskap etter norsk lovgivning,

Bakgrunn og prosess

Spørsmålet om homofilt samliv har i mange år preget norsk offentlighet og også den kristne kirke. Vår menighet tilhører en evangelikal tradisjon som har hatt en avklart posisjon i sin samlivsetikk: Det seksuelle samlivet tilhører ekteskapet mellom mann og kvinne, noe som ofte, men ikke utelukkende, har vært begrunnet i de bibelske tekstene.

Spørsmålet om hvilke konsekvenser et slikt syn på ekteskapet og seksuelt samliv får for de blant oss som erfarer at vi ikke *kan* tre inn i dette ekteskapet, har likevel alltid ligget der. I prosessen «Leve Sammen» handler spørsmålet spesifikt om kristne homofile: Hva som skal være vår teologiske posisjon i undervisning og pastoral veiledning i spørsmålet om homofilt samliv og på hvilken måte denne posisjonen påvirker andre spørsmål knyttet til medlemskap, delaktighet, verv og lignende.

Lederskapet har gjennom mer enn ti år (med skiftende medlemmer) hatt samtaler om homofilt samliv. Det har ikke vært offentlige samtaler i menigheten. Det har vært bra å kunne snakke om tematikken når temperaturen er *lav* – det vil si uten at det som driver samtalen er behovet for avklaring knyttet til navngitte personer eller fordi hendelser utenfor vår kontroll tvinger oss til det. Vi opplever at disse samtalerne har vært ført i en respektfull og tillitsfull tone.

I 2020 gjorde lederskapet en vurdering av menighetens situasjon med blick på nåtid og fremtid. Spørsmålet om vårt ståsted og praksis med hensyn til homofilt samliv kom da opp som et av de temaene vi mener det er viktig å samtale åpent om i menigheten. Vi har ønsket aktivt å legge til rette for at samtalen blir god og konstruktiv. Underveis i prosessen har vi knyttet til oss ulike ressurspersoner som vi har hatt samtaler med.

Hvordan bestemme?

Vi har i andre sammenhenger sett at spørsmålet om homofilt samliv raskt blir en kamp mellom ulike grupper om posisjoner og formuleringer. Vi ønsker ikke og håper ikke at det blir vår vei. Lederskapet mener det er viktig at et bredt flertall av medlemmene kan stille seg bak det som ender opp med å bli menighetens ståsted og praksis i spørsmålet om homofilt samliv. Vi har et håp om at dokumentet vi nå legger frem kan bidra til dette, og være et godt *utgangspunkt* for den videre prosessen. Fremover vil lederskapet fortsatt invitere til innspill og samtaler, og om nødvendig flere menighetsmøter, med mål om at vi kan gjøre et bredt flertallsvedtak en gang i 2023.

Om samvittighetsfrihet og nyanser

Vi legger frem det vi gjør som et samlet lederskap¹, selv om det også innad i lederskapet finnes ulike syn og nyanser, slik det også vil være i menigheten. Lederskapet er likevel enige

¹ Dette dokumentet har vært utarbeidet over en lang periode, men medlemmet som ble valgt inn i 18.sept har ikke deltatt i arbeidet. Dette medlemmet stiller seg ikke bak forslaget slik det foreligger nå.

om at det vi her presenterer vil kunne gi grunnlag for en god måte å leve sammen på i spørsmålet om homofilt samliv for vår menighet.

Vår menighet og vårt kirkesamfunn har samvittighetsfrihet i teologiske spørsmål i selve sitt grunnlag. Vi har vedtektsfestet dette i spørsmål om dåp, nattverd og tilhørighet til kirkesamfunn. Egentlig var dette frem til 1990-tallet definert videre med ordene «m.m» - med mer. Franson, som grunnla vårt kirkesamfunn, sa om samvittighetsfriheten at MKNs menigheter *«er organisert på Børneskabet til Gud som Grundlag, ikke paa Grundlag af Lighed i Opfatningen af visse Punkter, saasom Daab, Nadverd, Helliggjørelse, Forsoning, Utvælgelse, Kristi Komme, Udtrædelse eller ikke Udtrædelse af Statskirken, Kvindeprædikevirksomhed og saa videre.»*

Samvittighetsfriheten er et viktig prinsipp for oss, som også forplikter oss på en gjensidig raushet overfor hverandre. Prinsippet om samvittighetsfrihet innebærer likevel ikke at alle teologiske ståsted anerkjennes på lik linje, eller at menigheten ikke skal ha en tydelig veiledning i etiske spørsmål.

Kompleksitet og hverdag

Jo mer vi har jobbet med spørsmålet om homofilt samliv, jo mer har vi fått bekreftet temaets kompleksitet sett fra et kristent perspektiv. Som vi berører i dette dokumentet, handler dette om kirkens historie, bibelsyn og teologi, enkeltmenneskers liv og tro og hvordan vi skal leve sammen som fellesskap. Og i stedet for å tenke at dette er noe vi må *løse*, har vi bestemt oss for at det er viktig å fremholde nettopp dette: Dette er komplekst, og ingenting vi gjør eller sier vil gjøre det enkelt. Ikke noe forslag til praksis og ståsted vil være uten mangler og det vil alltid være enklere å dekonstruere et forslag til løsning enn å finne en løsning. Vi erkjenner at samtalen også ville vært krevende om vi bare skulle begrunne hva vårt *nåværende* ståsted egentlig er, og hvordan dette ser ut i den faktiske menighetshverdagen.

Når vi tar inn over oss menneskers viktige og ulike erfaringer, gjør det oss ydmyke i møte med tematikken. Fortellingene til kristne homofile er langt mer mangfoldige enn hva man kan få inntrykk av i den offentlige debatten. Om man opphøyer enkeltmenneskers erfaringer og historier til norm, vil det være andre mennesker som opplever at det ikke er plass til deres historier.

De vanskelige punktene

I arbeidet vi har gjort så langt, er det noen spørsmål som har vært vanskeligere enn andre. Dette handler underliggende om bibelsyn. Som vi beskriver senere i dokumentet, er det ingen tvil om at bibeltekstene klart fordømmer seksuelle handlinger mellom to personer av samme kjønn. Hvordan skal vi forholde oss til dette? Hvem er vi til å si at noe Bibelen benevner som synd, ikke er det? Tar Bibelen feil? Og samtidig: *Hvilke* former for samliv er innenfor bibeltekstenes horisont? Er bibeltekstenes fordømmelser fullt og helt overførbare

til det fenomenet vi i dag står overfor: Kristus-troende homofile som ønsker å ordne sine samliv i tråd med tradisjonelle, konservative normer for eksklusiv og livslang troskap mellom to personer? Selv om alle i lederskapet deler en felles forpliktelse på Bibelens autoritet, kan vi ha litt ulike tanker om hva troskap mot Skriften i *praksis* betyr i møte med slike komplekse spørsmål. Nettopp erkjennelsen av at vi deler en felles forpliktelse på Bibelens autoritet, at vi har et lignende bibelsyn, og likevel kan tenke noe ulikt om hva dette i praksis innebærer i møte med dagens situasjon, tilsier at vi må kunne tåle et visst – om enn ikke ubegrenset – meningsmangfold i dette spørsmålet.

Et annet punkt vi ikke har konkludert endelig i vår anbefaling, er hvordan det vi kaller “likekjønnet troskap” konstitueres. Og hvordan markerer vi et samliv vi anerkjenner som godt, men som er noe annet enn ekteskap? Vi ser det ikke som naturlig å ha en vigsel lignende handling, men hva man eventuelt kan og vil gjøre i stedet, om noe, er ikke helt klart.

Relasjonen til Misjonskirken Norge

Vår menighet er selvstendig, men tilhører et kirkesamfunn: Misjonskirken Norge (MKN). Vi har under hele prosessen «Leve sammen» vært i dialog med ledelsen i MKN og delt fra våre samtaler, og vi ønsker fortsatt å være en konstruktiv bidragsyter inn i vårt storfellesskap. Vi mener MKN og alle misjonskirker må få tid til å drøfte dette spørsmålet om de ønsker og i det tempoet de trenger. Vi har også stor forståelse for om andre konkluderer annerledes enn oss².

Om noen skulle mene at det vi her legger frem skulle definere vår menighet ut av MKN, vil vi tvert imot hevde at vårt forslag er i tråd med vårt kirkesamfunns måte å møte og behandle teologisk uenighet på, ref. Fransons sitat over om at vårt fellesskap «*er organisert på Børneskabet til Gud som Grundlag, ikke paa Grundlag af Lighed i Opfatningen af visse Punkter.*» Vi vet spørsmålet om homofilt samliv på ulike måter diskuteres i MKN, men vi har sett behovet for å jobbe med tematikken på eget initiativ.

Rotfestet – raus - relevant

Den kristne kirke har gjennom historien utfordret sin samtid i spørsmål om ekteskap og familie, og det vil vi som menighet fortsatt gjøre. Vi vil løfte frem likeverd, trofasthet, forpliktelse og eksklusivitet som viktige normer for seksuelt samliv.

Vi holder frem at kjønn er virkelig og av betydning, og at vår kropp er skapt av Gud med hensikt. Vi erkjenner at frikirkelig menighetsliv for ofte sentrerer rundt kjernefamilien, og vi vil strekke oss mot å være et fellesskap som viser gjestfrihet og inkluderer hverandre i våre hjem og ulike fellesskap. Kristi kjærlighet kaller oss i vår ufullkommenhet til å møte alle

² Det som nå gjelder som anbefalinger for menighetene i MKN er dokumentet «Homofili og homofilt samliv» fra 2004. Dette dokumentet er ikke selvstendig behandlet eller vedtatt av vår menighet.

mennesker, i og utenfor vårt fellesskap, som radikalt elsket av Gud.

Vi har i vår samtale oppriktig søkt etter det som er sant. Og vi tror også det vi legger frem vil være en god vei for menigheten. Det er vår oppgave som lederskap å lede og sette retning, og samtidig være hyrder for hele menigheten. I en tid med stadig større polarisering og individualisme, ser vi det som en viktig og krevende oppgave. Vi har kommet frem til at spørsmålet om homofilt samliv ikke er et som bør skille oss.

Vi har forståelse for at vårt forslag kommer til å bli mottatt ulikt blant menighetens medlemmer. Fra glede til sinne, lettelse til uro. For oss blir det viktig å lytte til alle i den videre samtalen.

De som er berørt på et personlig plan fortjener også at vi som fellesskap ikke tar lettvtint på spørsmålene, eller foreslår løsninger som ender opp som en byrde de alene må bære.

Vi har definert rotfestet, raus og relevant som våre verdier. Vi sier vi vil være alle mulige slags mennesker i fellesskap rundt Jesus, og at vi ønsker at Jesus skal bli tydelig, for, i, og gjennom oss.

Vi tror og håper at det vi her legger frem bidrar til dette.

Lederskapet i Oslo misjonskirke Betlehem, oktober 2022

Del 2: Vårt syn på homofilt samliv: Beskrivelse og begrunnelse

1. Kort oppsummert

Bibelen omtaler ekteskapet som en ordning mellom mann og kvinne. Ekteskapet i kristen forståelse er en pakt og et tegn og i utgangspunktet den gitte rammen for forplantning og barn. Vi fastholder dette, og mener at som utgangspunkt er ekteskapet rammen for seksuelt samliv. Dette innebærer at vi vil utfordre og støtte ikke-gifte medlemmer i å leve avholdende, samt at vi vil oppmuntre og oppfordre samboende til å gifte seg.

Mange lever hele eller store deler av livet sitt utenfor ekteskapet, frivillig eller ufrivillig. Vi vil fremheve at det å leve i seksuelt samliv ikke er en forutsetning for å ha et rikt og fullverdig liv, og vi vil som menighet strekke oss etter å være et rikt fellesskap for alle.

Samtidig erkjenner vi at det finnes mennesker som erfarer en stabil og gitt tiltrekning mot mennesker av samme kjønn, og som ikke ser at de vil kunne leve gode liv i enslig stand. Vi vil eller kan ikke kun passivt kreve at disse bør gifte seg heterofilt, selv om vi ikke vil utelukke at det kan være en god løsning for noen. Vi vil eller kan heller ikke si, på generell basis, at deres tiltrekning mot mennesker av samme kjønn er noe som vil gå over av seg selv, eller som kan endres, selv om vi ikke kan utelukke at noen mennesker vil erfare endring i sin seksualitet.

I den kontekst tror vi det er riktig å si: Du kan leve i et trofast homofilt samliv som reguleres etter de samme normene vi holder frem for det heterofile ekteskapet; eksklusiv trofasthet, likeverd, gjensidig kjærlighet og forpliktelse. Dette samlivet kan være kvalitativt like godt som et ekteskap, og kjærligheten like sann, men det er noe *annet* enn et ekteskap og skiller seg fra ekteskapet i lys av paktsforståelsen og i potensialet i å kunne få barn. Vi fastholder at det å leve i et slikt samliv, for homofile som ønsker dette, er forenlig med å leve et liv som Jesu disippel. I vår menighet er lederskap og mulighet for tjeneste basert på frivillighet, nådegaver, evner og tillit. De tre samlivsformene vi bekrefter som gode - ekteskap, likekjønnet troskap og enslig stand - er likestilt med tanke på muligheten til å inneha medlemskap og alle verv og oppgaver i menigheten.

2. Hva støtter et slikt forslag?

Et homofilt samliv som reguleres etter de samme eksklusive troskapsnormene som ekteskapet, vil være en livsform som kaller homofile, på lik linje med heterofile, til et oppbrudd fra uforpliktende seksuelle relasjoner.

Homofile som nektes seksuelt samliv vil ikke bare gå glipp av de goder et slikt samliv kan gi, slik også mange ufrivillig enslige erfarer, men de må også leve med smerten ved at det var noen som *lukket døren* til slikt samliv for dem. Vi vet at dette har skapt og skaper ensomhet, selvforakt og skam for mange homofile, og vi kan ikke lukke øynene for denne smerten. Denne smerten synes ikke å stå i noe rimelig forhold til hva homofile ber om – å få leve i samliv med den de elsker, eller de begrunnelser vi har for å nekte dem dette.

Vi må også erkjenne at det har vist seg krevende, og en del vil si det er heller ikke ønskelig, å begrunne eller kommunisere en konsekvent fordømmelse av homofilt samliv. Dette har bidratt til at vår menighet ikke bare har kommet på defensiven i spørsmålet om homofilt samliv, men også til at vi har vegret oss for å være så tydelige som vi burde ha vært i vår seksualetiske veiledning. Tesen om at alt homofilt samliv i seg selv er syndig, som nå er den offisielle posisjonen til MKN, er i praksis et taust dogme hos oss som vi mangler frimodighet og forståelige argumenter til å fronte. Dette bidrar også til at det blir vanskeligere å gi den gode veiledningen rundt seksualitet og kropp som vi tror alle, spesielt unge, i dag trenger. Det vi ønsker er å revitalisere, ikke relativisere, vår seksualetiske veiledning. Vi ønsker å bli tydeligere, ikke vagere. Modigere, ikke feigere.

3. Hvorfor motargumentene ikke overbeviser

Bibeltekstene som omhandler seksuelle handlinger mellom likekjønnede er uten tvil sterkt fordømmende. Vi vil ikke benekte dette eller forsøke å påstå at de egentlig handler om fenomen de ikke benevner. Likevel er det gode grunner til å spørre om disse tekstene kan brukes til å fordømme alle former for homofilt samliv på den måten kristne ofte har gjort, og spesielt den formen for homofilt samliv vi i dette dokumentet omtaler. Det er, for det

første, et åpent spørsmål om de generelle og knappe formuleringene i bibeltekstene har overføringsverdi til alle former for homofilt samliv, eller om de er dekkende for det vi i dag står overfor: homofile som vil leve i trofast samliv og tilhøre menigheten.³ Det er også grunn til å spørre om vi vil være i stand til å praktisere en slik bibelbruk i møte med andre bibeltekster som bryter med det vi ellers holder for sant, godt og rett som man må legge til grunn for å mene at bibeltekstene alene tvinger oss til å fordømme alt homofilt samliv.

Et annet argument som ofte brukes mot å skulle akseptere homofilt samliv er at man, ved å akseptere dette, også forplikter seg til en hel rekke premisser som ikke er ønskelige ut fra et kristent perspektiv. Vi kan ikke se at dette medfører riktighet. Vi fastholder at ekteskapet er en ordning mellom mann og kvinne, at mennesket er skapt til mann og kvinne, og at vår seksualitet har en moralsk relevant binding til forplantning. Det er mulig å fastholde og ivareta alt dette, samtidig som man gir homofile muligheten til å leve i trofaste og forpliktende samliv.

Del 3. Svar på mulige spørsmål

Kan homofile vie seg hos dere?

Nei, vår ekteskapsforståelse ligger fast og vi kommer ikke til å utvikle liturgier for likekjønnet vigsel. At ekteskapet danner utgangspunkt for vår seksualetikk er saklig begrunnet i ekteskapets posisjon i det bibelske materialet, kirkens historie og økumenisk praksis, samt dets samfunnsmessige funksjon knyttet til å være en ramme for forplantning og familiedannelse. At homofilt samliv defineres og tolkes som noe *annet* enn et ekteskap, er begrunnet i disse saklige kjensgjerningene, og innebærer ingen nedvurdering av kvaliteten på kjærligheten eller samlivet mellom likekjønnede.

Hva skal da homofile som ønsker å inngå samliv gjøre?

Vi vil oppfordre dem til å ordne sitt samliv på en måte som sikrer begge parter juridisk, og der de samtidig lover hverandre troskap – tilsvarende et ekteskap etter norsk lovgivning. Vi velger i vårt forslag å kalle dette for «likekjønnet troskap». Vi anerkjenner et slikt samliv, men vier selv ikke likekjønnede da det ligger utenfor vår ekteskapsforståelse. Hadde «partnerskap» fortsatt vært en mulighet i norsk lovgivning, er det naturlig at det var *det* vi hadde anbefalt.

Blir da homofilt samlevende å regne som B-medlemmer i deres menighet?

Nei, det blir de ikke. De vil være aktuelle for alle leder- og tillitsverv på lik linje med andre basert på evne, nådegaver, motivasjon og tillit.

³ En kjent diskusjon handler om hva Paulus kjente til av trofaste, forpliktende relasjoner mellom homofile. Noen vil peke på eksempler fra antikken og hevde at Paulus derfor i sine knappe beskrivelser også avviser dette.

Hvordan vil dere møte homofile som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å leve i samliv?

Disse vil vi møte med så mye støtte og omsorg som vi kan, med full respekt for at mange i vår menighet fortsatt vil tenke at homofilt samliv ikke er noe deres samvittighet vil kunne tillate dem å tre inn i for egen del, eller anbefale andre.

Hva med medlemmer som av samvittighetshensyn har kvaler med menighetens ståsted og praksis?

Vi tror ikke at ulike syn på homofilt samliv skal behøve å være til hinder for at vi kan finne sammen i sann kristen enhet. Også i andre teologiske spørsmål tenker våre medlemmer ulikt, og dette er en styrke for fellesskapet. Likevel er det viktig at den enkelte er tro mot sin overbevisning. Vi har plass for ulik forståelse i synet på homofilt samliv i vårt fellesskap, men den enkelte må vurdere om en selv ønsker å ta del i dette fellesskapet. Som menighet trenger vi å ha et tydelig utgangspunkt og praksis i disse spørsmålene.

Hva er forskjellen på dere og Den Norske Kirke (DNK) i dette spørsmålet?

Den viktigste forskjellen er at DNK opererer med en utvidet ekteskapsforståelse som inkluderer likekjønnede, og samtidig med to ulike liturgier med mulighet for å reservere seg mot deltakelse i likekjønnede vigslar. Vi har én ekteskapsforståelse og én ekteskapsliturgi som alle pastorer forvalter på lik linje.

Dere sier at ekteskapet i utgangspunktet er den gitte rammen for forplantning og barn, hvordan vil dere møte andre typer familier?

Alle er velkommen til oss. Vi vil ikke forskjellsbehandle noen barn basert på foreldres samlivsform, og vil som alltid gjøre hva vi kan for å møte hverandre på en god måte, på tross av ulike livssituasjoner og ståsted.

Vil dere tilby en velsigneshandling for homofile som inngår likekjønnet troskap?

Det er ekteskapet vi har kirkelige ordninger for, og vi vil ikke utvikle vigsellignende ritualer for borgerlige inngåtte ektepakter eller lignende. Vi har ikke konkludert i spørsmålet om hva vi eventuelt vil gjøre i stedet.